

Spoštovani duhovniki, dragi bratje in sestre!

V posebno zadoščenje mi je, ker smem današnje že tradicionalno srečanje ob dnevu spomina na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov, ki je bil v petek, obhajati pri oltarju sv. Mihaela med vami v Rovtah, ker sem bil pred 31 leti tudi pri blagoslovu spomenika vašim 212 žrtvam in nato večkrat gost te župnije. Današnje spominjanje nas najprej povezuje z vašimi predniki, ki so končali svoja mlada življenja med in po drugi svetovni vojni, velika večina kot žrtve komunističnega zločina. Obenem pa nas povezuje z vsemi, prav vsemi žrtvami zločinskih ideologij in sistemov v naši domovini in po svetu. Politični analitik Zbigniew Brzezinski je zapisal, da je bilo 20. stoletje stoletje »mega« umiranja in organizirane blaznosti. Med prvo svetovno vojno je umrlo 13 milijonov civilistov, med drugo 20 milijonov, poskus izgradnje totalitarnih sistemov je ob 87 milijonih žrtev vojn zahteval še dodatnih 80 milijonov žrtev. Današnji svet, ki od Ukrajine do Bližnjega Vzhoda, od Severne Koreje prek Irana do Sudana ter drugih afriških in srednjeameriških dežel govori, kako se žrtvam preteklosti pridružujejo nove brezštevne množice ustrahovanih, fizično mučenih, psihološko izčrpanih, preseljenih, izkoreninjenih, obubožanih, osirotelih in ovdovelih je priložnost, da skupaj s papežem Frančiškom tudi mi ponovimo: »Nikoli več vojne, ustavite spiralo sovraštva!« Naše bogoslužno srečanje je najprej goreč klic k Bogu, naj na zemlji zavladajo pravičnost, mir, odpuščanje, življenje in ljubezen. Prav v duhu tega, kar je pesnik France Balantič dejal svojemu tovarišu slikarju Marijanu Tršarju v konc. taborišču Gonars: »Veš, spoznal sem, da nas ne more odrešiti nobena ideologija sovraštva – svet lahko reši samo Kristusova ljubezen.«

Evangelij, ki smo ga slišali, se povezuje z evangeliji preteklih štirih nedelj, ko je Jezus čudežno nasitil množico ter nato napovedal evharistijo, in nam pove, kaj se je po čudežu in izjavi o sebi kot hrani za večno življenje zgodilo z učenci in množico. Sv. Janez je zapisal: »Po tistem je mnogo njegovih učencev odšlo in niso več hodili z njim«. Tudi nam je postavljena alternativa iz današnjega evangelija: »Ali hočete oditi tudi vi?« Evangelij računa tudi s to možnostjo: da se učenci Jezusu približajo ali pa ga zapustijo. Nihče jih ne bo zato preganjal. Živimo v času, ko se v krščansko opredeljenih deželah, to velja tudi za Slovenijo, nekateri obračajo stran od Kristusa. Zato se sprašujemo, kaj je bilo tisto, kar je apostole zadržalo ob Jezusu in kaj lahko tudi nas nagovori, da ga ne zapustimo. Odgovor, ki ga je Peter izrekel, zveni praktično že kot izpoved: »Gospod, h komu pojdemo? Besede večnega življenja imaš in mi verujemo in vemo, da si ti Kristus, Božji Sin«. Vprašajmo se, kako bi mi utemeljili svojo opredelitev, zakaj ne odidemo. Zakaj ostajamo pri Jezusu, ko ga drugi zapuščajo? Večkrat sem si sam ob srečanju z ljudmi, ki so iz različnih razlogov zapustili občestvo Cerkve (pohujšanje nad

zgodovinskimi »grehi«: inkvizicija, križarske vojne, grešni papeži, ali pa sodobni škandali vsakovrstnih zlorab), zastavil vprašanje: Zakaj postati in ostati kristjan? Moj odgovor je vedno znova: zaradi evangelija, ki je ustava Cerkev in srca ter je Božje in ne človeško delo. Da, ustava Cerkev je evangelij, ki ni človeško delo, kot so ustave držav. Skozi oči evangelija se kristjanu odpira pogled, kakršnega mu ne nudi nobena druga kultura ali misel. Odpira mu pogled v večnost, neskončnost. Skozi oči evangelija tudi v drugem človeku ne vidimo tujca, ampak brata in sestro.

In tako opredelitev so, čeprav z manj teološkimi opredelitvami, živeli možje in žene, naši predniki. Tudi oni so bili postavljeni pred pomembne, tudi usodna življenjska vprašanja in odločitve. V prelomnih časih so vedeli, da je le evangelij, Božja beseda tista, ki kaže pravo smer v pristno življenje. Vaši predniki v Rovtahn so to potrdili z dogodkom, ki ga moramo danes posebej omeniti. Pred 80. leti, 5. novembra 1944, so blagoslovili kapelo Matere Božje v spomin žrtvam I. in II. svetovne vojne. Gre za edinstven primer v vsej Evropi, kjer so na spomeniku napisani vsi brez razlike na kateri strani so padli in to so naredili v času, ko je okupacija in krvava revolucija na slovenskih tleh še trajala. Zakaj? Ker so ti ljudje živeli iz izrečene obljube: »Bog ne daj, da bi zapustili Gospoda in služili drugim bogovom« (pred Jozuetom v prvem berilu). In ker so poznali Petrovo odločitev: »Gospod, h komu naj gremo? Besede večnega življenja imaš ...« Nacizem je hotel uničiti naš narod. Revolucija, ki jo je pod krinko osvobodilnega boja, izvajala komunistična partija, pa je prinašala kri, umore in ustrahovanja ter hotela uničiti vero v Boga. In temu so se uprli tudi za ceno krvi, mučenj in smrti. Predvojne Rovte so bile v povojnih učbenikih označene za »konzervativno vas, slepo vdano Cerkvi«. Resnica je bila seveda drugačna: tu je bilo že od preloma stoletja izjemno napredno in razvito gospodarsko, družbeno in izobraževalno življenje. Ljudje so veliko brali: poznali so dogodke iz revolucije v Španiji in to, kar se je dogajalo v Sovjetski zvezi. Vedeli so tudi za papeške smernice, da ne smejo sodelovati z brezbožnim komunizmom. Zato je bil njihov odziv na partizanski teror, ki je v Rovtahn že zgodaj začel svoj krvavi ples, povezovanje in obramba v vaških stražah in kasneje v domobranski vojski. Po vojni se je oblast zato hudo znesla nad njimi: pobili so nad 90% vseh mož. Vendar pa režimu ni bilo dovolj le to, da je vas ostala brez mož in fantov, ampak so načrtno zapostavljali kraj in njegov razvoj. Kapelica, blagoslovljena pred 80 leti, pripoveduje, da so bili v Rovtahn ljudje, ki so živeli za evangeljske vrednote in spominjanje le-tega tudi danes, potrjuje, da ste vi, možje in žene, ki ste prestali pravi genocid, potomci mučencev.

Pogled v današnjo slovensko stvarnost, ko imamo svojo državo pa zbuja v nas zaskrbljenost za usodo naše države in demokracije. Kot, da nas preteklost ni izučila, se ponavljajo delitve, izključevanja, doživljamo vladavino laži in praznih obljub, grozi nam novi totalitarizem v imenu t.i. svobode. Slovenija oziroma njena tranzicijska »politika« ni sprejela evropske resolucije o obsodbah totalitarizmov, posebej tudi

komunističnega. Še več, sedanja vlada je ob nastopu čez noč ukinila spom. dan na žrtve komunističnega nasilja. Komunistični zločinci si pač že od leta 1941 naprej lastijo izključno pravico do antifašizma, kar seveda ni res, če pomislimo le na primorski TIGR. Zdi se, da je tudi po uvedbi demokracije leta 1990 komunistično-udbovska naveza obdržala v rokah vse ključne vzvode države in da danes obvladuje v Sloveniji praktično vse. Zato vztrajajo pri neomadeževanosti t. i. »NOB« in vzdržujejo njen mit, se izmikajo obsodbam komunističnih zločinov, sklicujejo se celo na tradicije revolucionarnega prava na zrežiranem Kočevskem procesu. Tako še danes nimamo mrliških listov pobitih v povojnih pobojih. Po sodbi poznavalcev, se zdi, da udbovska strankarska naveza, ki kaže vse znake delovanja balkanske mafije in posledično preprečuje pokop 3450 slovenskih žrtev iz Macesnove Gorice na ljubljanskih Žalah. Skrajno necivilizacijsko! Ob vseh teh in drugih očitnih krivicah in ignoranci do povojnih pobojev in krivic sedanje oblasti, ki nas prepričuje o svobodi po njihovi meri, se nam upravičeno zastavlja vprašanje, ki ga je izrekel nek naš koroški rojak (prof. J. Wakounig): »Se je slovensko ljudstvo že povzpelo do naroda? Kje je narod? Kje je narodno sočut(en)je, sočustvovanje? Kje je ponos na lastno državo?« Državotvorna nacija ne more imeti temeljev v revoluciji in zločinih in ne na prelitih krvi bratov in sester.

Spoštovani! Ali nas lahko vse te bridke in skrb zbujujoče rane v naši državi pustijo neprizadete in malodušne? Kot kristjani verujemo, da je Bog gospodar zgodovine. Res lahko ljudje marsikaj zavozimo in tudi napravimo, a ker zaupamo v moč molitve in priprošnje mučencev naše narodne zgodovine, nismo pesimisti in ne obupujemo. Na spominski plošči na ameriškem veleposlaništvu v Ljubljani je zapisano tisto, kar bi sicer moralo pisati na spomeniku, ki stoji skrit in brez prave vsebine kot spomin na žrtve totalitarizmov na Kongresnem trgu: »Izkazujemo čast in žalujemo za vsemi Slovenci, ki so trpeli pod fašizmom in nacizmom; Izkazujemo čast in žalujemo za vsemi Slovenci, ki so trpeli pod komunizmom; Izkazujemo čast vsem Slovincem, ki so iskali mir in se niso mogli izogniti vojni; Izkazujemo čast in slavimo pogum vseh Slovencev, ki se trudijo za narodno spravo; Slavimo vse Slovence, ki se borijo za ohranitev slovenske neodvisnosti in njene identitete; Slavimo pogum, sočutje in dostojanstvo slovenskega naroda.«

Spoštovani potomci rovtarskih in drugih mučencev! To mora biti naše vodilo in to je tudi zaveza in obljuba vsem ljudem dobre volje v Sloveniji, Slovincem in Slovenkam ter državljanom naše države tudi danes. Amen.